

KUNGLIGA OPERAN AB
(Org.nr. 556190-3294)

RESULTAT-
REDOVISNING
2024

INNEHÅLL

INNEHÅLL	2
1. INLEDNING OCH SAMMANFATTNING	3
2. NATIONALSCEN INOM OPERA OCH BALETT	4
2.1 Konstnärlig kvalitet	4
2.2 Utveckling och förnyelse	5
2.3 Hantverksskicklighet i ateljéer och verkstäder	5
3. ERBJUDA EN VARIERAD REPERTOAR	6
4. NÅ EN STOR OCH BRED PUBLIK SAMT ÖKA TILLGÄNGLIGHETEN	7
4.1 Nya publikgrupper	7
4.2 Gästspel och turnéer	7
4.3 Barn- och ungdomsverksamheten	8
4.4 Digitalisering	9
4.5 Ökad tillgänglighet	11
5. VÅRDA DET NATIONELLA KULTURARVET SAMT STÖDJA NYSKAPANDE	12
5.1 Kulturarvet	12
5.2 Stödja nyskapande	12
5.3 Arkiv och samlingar	13
6. SAMVERKAN	13
6.1 Samverkan med Dramaten	13
6.2 Samverkan med utbildningar	14
7. INTÄKTER, KOSTNADER, HYRA	15
8. VERKSAMHETEN I SIFFROR	17

RESULTATREDOVISNING 2024

KUNGLIGA OPERAN AB (Operan) är Sveriges nationalscen för opera och balett, grundad 1773 och med det nuvarande Operahuset invigt 1898. Operan är ett statligt helägt aktiebolag som återskildrar till regeringen i enlighet med en ägaravisning där det anges att Operan årligen ska redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de riktlinjer för statens bidrag till Operan som regeringens beslutar. Resultatredovisningen ska visa hur verksamhetens prestationer utvecklats avseende kvalitet, volym,

intäkter och kostnader.

För den ekonomiska redovisningen och redovisningen över Operans hållbarhetsarbete, hänvisas till Operans årsredovisning respektive hållbarhetsredovisning som båda fastställs vid årsstämman i april 2025.

Härmed lämnas den av styrelsen beslutade och av verkställande direktören underskrivna resultatredovisningen för 2024.

I. INLEDNING och SAMMANFATTNING

TROTS NÅGOT FÄRRE föreställningar än föregående år, framförallt på grund av ett förlängt sommaruppehåll då fastighetsägaren bytte ut sprinkleranläggningen i Operahuset, ökade Operans publik till föreställningar och andra aktiviteter under 2024 jämfört med föregående år och nådde en glädjande besöksiffra om nära 300 000.

Det förlängda sommaruppehållet medförde att Operan kunde erbjuda två gästspel med de dansföreställningar som annars skulle spelas på stora scenen i Operahuset. Båda gästspelen, med föreställningarna *Svansjön* i Göteborg och *Midsommarnattsdröm* i Umeå, mottogs av fullsatta salonger. Göteborgsposten recenserade: *"Luiza Lopes dansar återhållet vackert som den skygga svanprinsessan i mötet med prinsen. Men framför allt är det hela flokken, 26 svanar totalt, som översvämmar scenen så tyllen yr, ett fint prov på kårdansarens uppgift."* Västerbottens-Kuriren skrev följande om *Midsommarnattsdröm*: *"Med rätta kallas det ett mästerverk, komplext i alla sina samverkande delar: dans, musik, scenografi, kostym, rekvisita och ljus."* och *"Som väntat avslutas kvällen med stående ovationer och applåder som aldrig vill ta slut. Vi tackar och tar emot!"* Gästspel som dessa är kostsamma då produktionerna är stora och kräver mycket resurser samtidigt som intäkterna ofta är lägre på grund av mindre salonger. Samtidigt ser Operan fördelarna med att gästspela med just de stora produktionerna och möta publik i andra delar av landet, som annars inte får ta del av dessa föreställningar utan att behöva resa till Stockholm.

Under 2024 nådde Operan fler barn, unga och familjer än året innan genom föreställningar, konserter, pedagogiska aktiviteter och digitala visningar. Unga Operan presenterade under året två egna produktioner; barnoperan *Vilse* och dansföreställningen *Forever* riktad till ungdomar. Unga Operan genomförde också 182 workshops i skolor och 52 aktiviteter i och utanför Stockholms län. Webbserien *Det magiska huset* tillgängliggjorde Operans verksamhet för en bredare publik, främst lägstadielärover och deras lärare.

2024 års stora konstnärliga satsning var baletten *Gustavia*, ett beställningsverk där stora delar av det kreativa teamet kom från filmvärlden, med regissören Amir Chamdin i spetsen, samtidigt som danskoreografin gjordes av den klassiska koreografen Pär Isberg. Det blev en intressant och nyskapande kombination. Verket skildrade, den för många svenskar okända, berättelsen om två pojkar som växer upp samtidigt vid det svenska hovet på slutet av 1700-talet; blivande kung Gustav III och hans adoptivbror Gustav Badin (född Couschi). Den ene född prins, den andre en svart slavpojke, skänkt som gåva till drottning Lovisa Ulrika och så småningom adopterad in i den svenska kungafamiljen. Intresset var stort redan innan premiären och en rad kringarrangemang genomfördes för att lyfta kunskapen om denna viktiga berättelse. Då det publika och mediala mottagandet blev gott och föreställningarna hade en hög beläggning kommer detta verk att få en självklar plats på Operans framtida repertoar.

Året präglades också av färdigställandet av nya och mer hållbara dekorateljéer och repsalar i Flemingsberg – en etablering som genomförts i nära samarbete med Dramaten. Lokalerna i Gäddviken tömdes under året i en omfattande flytt av verkstäderna, repsalen och arkivet till, utöver de nybyggda lokalerna Flemingsberg, även till en ny lagerlokal i Jordbro och nya arkivlokaler i Tumba. Över 1 000 lastbilsturer krävdes för att flytta bland annat kostymer, dekorelement, maskiner, material och arkivdokument.

Under året har verksamheten i Operahuset tampats med vattenläckor, avloppsproblem, avstängda hissar, inplastad fasad, fönsterrenovering och störande bilnings- och borrningsarbeten bland mycket annat, vilket tydligt visat att Operahuset är i synnerligen dåligt skick. Behovet av den omfattande renoveringen som nu planeras är uppenbart för att på lång sikt kunna presentera konst av högsta konstnärliga kvalitet i ett operahus som är tillgängligt för en bred publik.

TABELL 1

OPERANS VERKSAMHET I SAMMANDRAG (AVRUNDADE SIFFROR)	2024	2023	2022	2021
<i>Antal besökare till föreställningar och övriga aktiviteter</i>	299 700	287 400	250 700	68 400
<i>Varav besökare till barn-, familje- och ungdomsverksamheten</i>	21 %	17 %	19 %	14 %
<i>Antal produktioner</i>	19	20	21	10
<i>Antal föreställningar, stora scenen</i>	165	179	179	71
<i>Snittbeläggning opera ¹</i>	78 %	81 %	63 %	64 %
<i>Snittbeläggning balett/dans ¹</i>	89 %	79 %	71 %	57 %
<i>Snittbeläggning totalt stora scenen ¹</i>	82 %	81 %	68 %	60 %
<i>Antal föreställningar gästspel och turnéer</i>	46	20	112	31
<i>Antal besökare gästspel och turnéer</i>	55 100	45 200	56 700	4 900
<i>Antal digitala besökare: SVT, SR, Folkets Hus & Parker, Operan Play, OperaVision med mera</i>	203 000	458 000	386 000	494 000

1. Siffran består av beläggning i jämförelse med full salong (1 153 platser) och tar inte hänsyn till begränsad sikt eller liknande.

2. NATIONALSCEN INOM OPERA OCH BALETT

REGERINGENS RIKTLINJER FÖR statens bidrag 2024 innebär bland annat att Operan ska vara den i Sverige ledande institutionen inom opera och balett och som nationalscen stå på högsta nivå vad gäller utveckling, förnyelse och konstnärlig kvalitet samt hantverksskicklighet i ateljéer och verkstäder.

2.1 KONSTNÄRLIG KVALITET

MÖJLIGHETEN ATT REDOVISA och kommentera verksamhetens resultat och visa hur dess prestationer har utvecklats avseende konstnärlig kvalitet, följer här ett resonemang kring ett antal kvalitativa aspekter för verksamheten.

Publikens intresse och föreställningarnas beläggning kan ses som ett mått på hög kvalitet. Kungliga Operans publik är stor och ökar kontinuerligt och under 2024 var antalet besökare till föreställningar och övriga aktiviteter nära 300 000. Beläggningen för föreställningarna på stora scenen låg i genomsnitt på 82 procent och flera produktioner inom både opera och balett har i princip varit helt utsålda.

Kundnöjdhet är ett annat mått på kvalitet i en verksamhet som riktar sig till mottagare/besökare. I syfte att ständigt förbättra upplevelsen för Operans besökare genomförs publikundersökningar där de bland annat får svara på frågor om specifika föreställningar och helhetsupplevelsen av besöket. Resultaten från undersökningarna sorteras

under NKI (nöjd kund-index) och NPS (net promoter score/publikens vilja att rekommendera). Under 2024 har NKI legat i linje med de senaste årens höga nivå, medan NPS har sjunkit. 2024 var medelvärdet för NKI, för den specifika föreställningen som besökaren varit på 89 (2023: 91, 2022: 89), vad gäller service och bemötande var medelvärdet 90 (2023: 91, 2022: 91) och för helhetsupplevelsen var medelvärdet 90 (2023: 91, 2022: 90). NPS, med en skala från -100 till 100, hade 2024 ett medelvärde på 75 för Kungliga Operan som helhet (2023: 81, 2022: 81).

Ytterligare en kvalitetsindikator är hur väl årets uppsättningar har *mottagits i media*. Årets mest uppmärksammade premiär var den nya baletten *Gustavia*. Föreställningen omnämndes i svensk media över 200 gånger och nådde ut till en bred publik tack vare inslag i kanaler som P4 Extra, Nyhetsmorgon TV4, SVT Stockholm, Svensk Damtidning, SvD Perfect Guide och Vogue Scandinavia, utöver artiklar och recensioner på dagstidningars kultursidor. SvD: *"Dansarna lyser i Gustavia"*, Aftonbladet: *"Gustavia är ett verk som behövs och har sin självklara plats på Kungliga Balettens repertoar"*.

Dansprogrammet *Timulak/Portner* omnämndes också i pressen. SvD: *"Stjärnskottet Emma Portner tänker utanför boxen"* *"Väldansat och visuellt kraftfullt"* DN: *"Mäktigt och mystiskt dansverk om ensamhet"*. Alexander Ekmans *Midsommarnattsdröm* fick bland annat omnämmandet: *"Kungliga Baletten bjuder på en midsommarfest man sent ska glömma"* i SvD.

Även operaföreställningar fick beröm i pressen. ”*Parsifal skiner som en dyrbarhet i Kungliga Operans skattkista. Sångarna är enastående på nypremieren och Hovkapellet under Alan Gilbert har aldrig låtit bättre*”, skrev SvD. ”*Malin Byström fullkomligt briljerar i sin gestaltning av Marie, som parar brännande musikalisk skärpa med en lätthet i spelet*”, skrev samma tidning om *Wozzeck*. Om sistnämnda opera skrev DN: ”*Fantastisk sång. [...] Ett andlöst musikdrama som Alan Gilbert bygger med Hovkapellens enastående musiker.*” Även Unga Operans *Vilse* möttes av hyllande recensioner. DN skrev ”*En pärla i sagoförmått. Lycklig den, som kniper en biljett!*” och Aftonbladet skrev ”*En exemplarisk introduktion till operakonsten. Lågstadieknattarna satt som små fascinerade ljus.*”

Operan har under året fortsatt kunna attrahera internationellt erkända artister, vilket kan ses som bekräftelse på hög konstnärlig kvalitet hos ett operahus. Den världskända dirigenten och hovkapellmästaren Alan Gilbert (tidigare musikchef för New York Philharmonic Orchestra, idag även chefsdirigent för Elbfilharmoniorkestern i Hamburg) fortsatte sitt engagemang som musikchef och chefsdirigent vid Operan och har under 2024 dirigerat *Parsifal*, *Wozzeck* och *Kärlek & kaos* som sattes upp på Drottningholms slottsteater.

Den internationellt erkände svenske hovsångaren Peter Mattei medverkade under året i Operans ny premiär av Richard Wagners *Parsifal*. Hovsångerskan Nina Stemme, Sveriges kanske mest berömda och internationellt erkända operasångare, sjöng i ny premiären av *Jenöfa*. Hovsångerskan Malin Byström sjöng i såväl *Tosca* som *Wozzeck*. Den sydafrikanske barytonen Luthando Qave sjöng titelrollen i *Barberaren i Sevilla* och vann Svenska Dagbladets Operapris 2024 för sin prestation. Även på dansens område attraherade Operan en internationell stjärna, Guillaume Diop – Parisbalettens manliga étoiledansare – som dansade huvudrollen i *Gustavia*, merparten av föreställningarna.

Utöver internationella gästartister har Operan även attraherat internationellt erkända team och upphovspersoner, vilket kan ses som en garanti för kvalitet. Den unga omtalade koreografen Emma Portner skapade verket *Bathtub Ballet* för Kungliga Baletten. Tonsättaren Mikael Karlsson, som skrev musiken till 2023 års *Melancholia* och i år komponerade den internationellt uppmärksammade *Fanny & Alexander* för La Monnaie-operan i Bryssel, skrev musiken till Unga Operans dansföreställning *Forever*. Alexander Ekmans *Midsommarnattsdröm* till musik av Mikael Karlsson spelades först i Operahuset och gästspelade sedan på Norrlandsoperan. Richard Brunel, konstnärlig chef för Opéra National de Lyon, regisserade *Wozzeck*, en samproduktion som hade premiär i Lyon och på Operan samma höst.

Priser och utmärkelser kan också vara ett bevis på hög konstnärlig kvalitet för verksamheten. Flera artister har under 2024 belönats med olika priser för sina insatser i Operans produktioner. Som nämndes ovan tilldelades barytonen Luthando Qave Svenska Dagbladets Operapris för sin insats i Operans uppsättning av *Barberaren i Sevilla* och skådespelaren Robert Fux fick Thalia-priset bland annat för sin roll som Puck i *En midsommarnattsdröm* på Operan (2023).

2.2 UTVECKLING OCH FÖRNYELSE

FÖR ATT KUNNA nå en hög konstnärlig kvalitet är det väsentligt att vara en del av konst-ens utveckling och förnyelse, vilket också är en del i Operans uppdrag från regeringen.

En självklar förutsättning för konstarnas utveckling och bestående, är att nya verk skapas och framförs och under 2024 presenterades två nya verk för barn och unga; barnoperan *Vilse* i regi av Ellen Lamm och dansverket *Forever* i koreografi av Mari Carrasco.

Bathtub Ballet i koreografi av Emma Portner, en av de senaste årens mest omtalade namn inom dansvärlden, presenterades av Kungliga Baletten som även dansade det ovan nämnda beställningsverket *Gustavia* med blandad musik av Ophélie Mikael Akerfeldt, Franz Schubert, Joseph Bologne Chevalier de Saint-Georges, Johannes Brahms, Ludwig van Beethoven och Anders Högstedt.

Ett initiativ för att främja utveckling och förnyelse är det återkommande projektet *Young Choreographers* vars syfte är att stimulera Operans dansares egen kreativitet och förhoppningsvis skapa framtidens nya koreografer. Läs mer under avsnitt 5.2 *Stödja nyskapande*.

2.3 HANTVERKSSKICKLIGHET I ATELJÉER OCH VERKSTÄDER

ENLIGT REGERINGENS UPPDRAG ska Operan vara på högsta nivå även när det gäller hantverksskicklighet i ateljéer och verkstäder.

För att kunna presentera produktioner av hög konstnärlig kvalitet krävs också en hög kvalitet i produktionen av bland annat dekor, rekvisita, kostymer, peruker och mask. För detta fortsätter Operan att upprätthålla och utveckla hantverksskickligheten i sina kostym- och dekorateljéer. Kunskapen omfattar flerhundraåriga metoder fram till den senaste spetstekniken. På Operan finns en stor samlad kompetens inom områden som måleri, skulptering, tapetsering, vakuumpress, snickeri, snideri, smideri, kostym, peruk, mask, färgeri samt sko- och hattmakeri.

Men även långt driven yrkesskicklighet inom flera nyare tekniska områden, som ljus-, ljud- och videoteknik, spelar en stor roll för att nå scenkonst på hög nivå.

Inom dessa senare områden sker utvecklingen snabbt och för att möta publikens höga förväntningar på produktionerna arbetar Operans hantverkare och tekniker med gästande konstnärliga team för att ta fram nya koncept som utvecklar konstformen med avancerade ljussättningar, videokonst och sceniska förvandlingsfunktioner.

För att främja hantverksskickligheten och öka kunskapen om metoder och material har Operans kostymateljé under det gångna året deltagit i flera utbildningar och seminarier. Exempel på detta var deltagande i konferensen *Bevarande av Gustavianska kostymer* på Livrustkammaren, kvällskurs i kroki för att öva upp teckningsfärdigheten samt intern kompetensutveckling och fördjupning i tutu- och trikåsoömnad samt skraddad frack.

Operan har även främjat hantverksskickligheten genom att välkomna studiebesök och praktikanter till kostym-

ateljén från Beckmans, Tillskärarakademin Stockholm, Mora Folkhögskola och Gamleby Folkhögskola.

Inom hela den tekniska sektionen har det under 2024 funnits ett starkt fokus på utbildning och arbetssätt som stärker en god och säker arbetsmiljö och ett antal utbildningar med varierad inriktning har genomförts för att främja en säker arbetsmiljö för Operans medarbetare.

Operans medarbetare har under 2024 även genomfört det omfattande arbetet med att flytta ut från lokalerna i Gäddviken, Nacka till de nya dekorateljéerna i Flemingsberg, Huddinge. De nya lokalerna inhyser dekorateljéer för de båda nationalscenerna Dramaten och Operan samt även repetitionssalar för Operan. Hantverksskickligheten kommer att bevaras och fortsätta utvecklas, men nu i nya moderna lokaler.

3. ERBJUDA EN VARIERAD REPERTOAR

REGERINGENS MÅL FÖR statens bidrag 2024 har varit att Operan ska ha en varierad repertoar av opera och balett, med både spets och bredd och med en god balans mellan klassiska och moderna verk samt nyskapande tolkningar och genreöverskridande moderna verk.

Av tabell 12 framgår antalet föreställningar och konsert-er samt variationen i Operans repertoar, inklusive barn- och ungdomsverksamheten.

Både klassiska och välkända verk såsom *Don Giovanni*, *Carmen*, *Tosca* och *Svansjön* har spelats samtidigt som Operan även presenterat mindre kända verk som operan *Jenöfa*. Under året gjordes också en stor *Wagnerkonsert* och *Kärlek & kaos* på Drottningholms Slottsteater. Utöver detta har Operan spelat moderna verk som *Löftet*, *Midsommarnattsdröm* och *Forever*.

Under 2024 presenterade Operan fyra urpremiärer, det vill säga helt nya verk: dansverket *Bathtub Ballet* (ena halvan av dubbelföreställningen *Timulak/Portner*), barnoperan *Vilse*, ungdomsdansverket *Forever* och baletten *Gustavia*.

Dessutom hade Operan två premiärer, det vill säga nya uppsättningar av befintliga verk; operorna *Barberaren i Sevilla* och *Wozzeck*, nio nypremiärer; uppsättningar som spelats tidigare på Operan, men som inte spelats på minst 18 månader, samt fyra produktioner som spelats i närtid, som benämns reprisar.

TABELL 2

REPERTOAR 2024 INKLUSIVE BARN- OCH
UNGDOMSVERKSAMHETEN (2023; 2022)

<i>Urpremiärer</i>	4 (3; 7)
<i>Premiärer</i>	2 (6; 4)
<i>Nypremiärer</i>	9 (9; 3)
<i>Repriser</i>	4 (2; 7)

4. NÅ EN STOR OCH BRED PUBLIK SAMT ÖKA TILLGÄNGLIGHETEN

REGERINGENS MÅL FÖR statens bidrag 2024 har varit att Operan ska nå en så bred och stor publik som möjligt genom att bedriva en verksamhet som riktar sig till vuxna såväl som till barn och unga samt att arbeta för att nå en mångfald av publikgrupper. Därutöver ska Operan verka för att göra teatern tillgänglig för publik med funktionsnedsättning. Operan ska också vara en angelägenhet för publik i hela landet.

4.1 NYA PUBLIKGRUPPER

I LINJE MED regeringens uppdrag strävar Operan mot att få publiken att växa i mängd och mångfald och arbetar med flera olika åtgärder för att nå nya publikgrupper och bredda sin publik.

Operans mål är att som nationalscen för opera och balett vara välkomnande och upp-sökande så att alla ska känna sig inbjudna till Operan oavsett ålder, intresse eller bakgrund.

Ett sätt att nå nya publikgrupper är att synas vid större biljettfria evenemang som den årliga nationaldagskonserten, som sedan länge varit ett mycket välbesökt kostnadsfritt evenemang i Hagaparken. Denna återkommande satsning för att nå ut till nya publikgrupper var även 2024 mycket välbesökt med uppskattningsvis 25 000 (2023: 30 000, 2022: 30 000) personer i publiken.

I det årliga samarbetet med Parkteatern i Vitbergsparken bjöd Kungliga Hovkapellet, under två fullsatta kvällar i augusti, på ett konsertprogram. Totalt var det runt 6 000 besökare under de två konsertkvällarna.

Vid årets utomhuskonsert på Gustav Adolfs torg, även den med fri entré, och som avslutade Kulturfestivalen i augusti, bjöds en stor publik på ett varierat program framfört av Kungliga Hovkapellet och sångsolister. Genrepet och konserten sågs av cirka 13 000 personer.

I samband med urpremiären av baletten *Gustavia* genomfördes flera så kallade outreach-aktiviteter med målet att nå nya publikgrupper, men också lyfta fram verkets tematik kring Sveriges koloniala arv och scenkonstens roll i ett postkolonialt samhälle. Seminarier och publiksamtal kopplat till *Gustavia* skedde på arenor som Järvaveckan, i Operahuset, i samarbete med Etnografiska museet och på bibliotek.

Ett annat initiativ att attrahera ny publik är att anordna kostnadsfria genrep till speciellt riktade publikgrupper, detta görs inför samtliga premiärer och vissa nypremiärer. Den största satsningen på att nå nya besökare, som inte tidigare varit på Operan, var under året i samband med *Gustavia*, men även genrepen av *Barberaren i Sevilla*, *La traviata* och *Sweeney Todd* hade som mål att locka ny publik.

Under den årliga Kulturnatten under våren fylldes Opera-

huset med opera, balett och musik. Utöver smakprov från repertoaren på stora scenen, bjöds det på dansworkshops, möjlighet att testa tåskor, kostymprovning för barn och mycket mer. Publiken var denna kväll mycket blandad med många unga vuxna.

Under hösten bjöd Kungliga Baletten in till sex slutsålda så kallade Dance-along-klasser på stora scenen där besökarna fick prova på grunderna i en rad olika dans-tekniker och stilar såsom klassisk balett, modern dans, jazz och jive.

Projektet där Operan och Livrustkammaren samarbetar med utställningen *Teaterkungen. Prakten, makten och teaterkostymerna på Gustav III:s tid*, blev förlängt under året och kommer fortsätta även under 2025.

I samband med utställningen har Unga Operan under jullovet tagit med koncept från Operans *Barnlördagar* och genomfört dessa på Livrustkammaren.

I slutet av sommaren invigdes Dramaten och Operans nya dekorateljéer i Flemingsberg. Invigningen skedde under två dagar med fokus på att nå personer i närområdet som inte tidigare varit i kontakt med Operan. De första externa grupperna som fick besöka ateljéerna var skolklasser från närliggande grundskolor. Invigningen väckte ett stort intresse från allmänhet, press och makthavare. Totalt besökte cirka 2 000 personer invigningen.

I årets upplaga av *Gränslandet – symfonisk fest* medverkade Unga Operan med en musikalisk upptäcktsfärd under broarna på Trädgården.

En strategi i arbetet med att nå nya publikgrupper är den digitala upplevelsen av repertoaren, som ett led i att tillgängliggöra Operans scenkonst för fler människor i hela Sverige. Vad gäller digitaliseringen, se vidare i avsnitt 4.4 *Digitalisering*. Även arbetet med att nå barn och ungdomar har som mål att nå ny publik som inte annars skulle möta Operans konstformer, mer om detta under avsnittet 4.3 *Barn- och ungdomsverksamheten*.

4.2 GÄSTSPEL OCH TURNÉER

EN DEL I arbetet med att nå nya publikgrupper och arbetet med att vara en angelägenhet för hela landet, är gästspel och turnéer.

Under försommaren 2024 genomfördes två större gästspel där de två fullskaliga balettproduktionerna *Svansjön* och *Midsommarnattsdröm* gästspelade på Göteborgs-Operan respektive Norrlandsoperan. Båda gästspelen var i princip slutsålda.

Unga Operan har under 2024 genomfört en satsning på att nå ut till nya platser runt om i Sverige även med

den pedagogiska verksamheten. Som en del i det arbetet har Unga Operans pedagoger under året besökt Bräcke, Moheda och Vislanda med bland annat workshops och visning av en inspelad föreställning. Därutöver har Unga Operans pedagoger genom Skapande-skola besökt Tierp med workshops i opera, mimskådespeleri och balett. Ett projekt med syfte att tillgängliggöra operaverk för barn till fler elever runt om i Sverige. I samarbete med Kalmar län genomförde Operan flera konserter av verket *Hjärtats speldosa* för elever i Nybro.

I december presenterades, liksom året innan, ett utdrag ur baletten *Nötknäpparen* för barn, föräldrar och personal på Astrid Lindgrens Barnsjukhus.

Under året gästspelade Operan även på Drottningholms-teatern med den nyskapande musikaliska upplevelsen *Kärlek & kaos*, med libretto, regi och scenografi av den amerikanske bildkonstnären, designern och regissören Doug Fitch samt framförde en Wagnerkonsert som gästspel i Västerås Konserthus.

Se vidare i tabell 12 nedan.

4.3 BARN- OCH UNDOMSVERKSAMHETEN

OPERAN HAR I uppdrag av regeringen att rikta sig till barn och unga och har under många år satsat på och utvecklat sin barn- och ungdomsverksamhet, Unga Operan. Genom denna verksamhet når Operan barn som vanligtvis inte tidigare hört talas om eller kommit i kontakt med Operan och skapar genom detta framtidens breda publik.

Under 2024 nådde Unga Operan cirka 63 000 barn, unga och vuxna med föreställningar, konserter, pedagogiska aktiviteter, uppsökande verksamhet och guidade visningar samt hade cirka 3 800 digitala visningar för denna målgrupp på Operan Play.

En stor andel av Unga Operans publik är förstagångsbesökare som aldrig tidigare mött Operan och dess konstformer. Under 2024 har den pedagogiska verksamheten fortsatt växa och utvecklat nya sätt att möta publik, både i Operahuset och utanför. Repertoaren hos Unga Operan har haft en stor åldersmässig spännvidd, med uppsättningar riktade till barn och unga från förskoleklass till gymnasiet.

Under våren presenterades en urpremiär av operan *Vilse*, med nyskriven musik av Andrea Tarrodi och libretto av Magnus Florin, i regi av Ellen Lamm. De 43 i stort sett utsålda föreställningarna nådde cirka 2 600 vuxna och barn, från 6 år och uppåt. Aftonbladet beskrev uppsättningen som en "exemplarisk, lekfull introduktion till operakonstens fantasifulld värld för kommande generationer publik".

Hösten inleddes med ytterligare en urpremiär, denna gång med koreografen Mari Carrascos och kompositören Mikael Karlssons dansföreställning *Forever*. Föreställningen riktade sig till högstadie- och gymnasieelever och utforskade teman som liv och död, glädje och sorg, samt den föränderliga relationen mellan individ och grupp. SvD skrev: "Här blir mänsklig kontakt och publikens reaktioner till kilar av hopp i en värld som, elegant gestaltad, är dömd att pågå för evigt". De 44 föreställningarna mötte totalt cirka 2 300 barn, unga och vuxna.

Unga Operans pocketopera *Sova vaken* valdes ut till

BIBU, scenkonstbiennalen för barn och unga, i tuff konkurrens mot 300 andra föreställningar. Uppsättningen spelade fyra föreställningar i Helsingborg under biennalen och mötte både branschfolk och skolpublik.

För att nå ännu fler skolor och skolbarn presenterade Operan även två skolföreställningar dagtid på stora scenen; baletten *Askungen* och operan *Carmen*, till ett reducerat pris på mellan 60 och 100 kr per biljett.

PEDAGOGISK VERKSAMHET

En viktig del av Unga Operans verksamhet är det omfattande pedagogiska arbetet där Operan bland annat erbjuder skolor en Förmiddag på Operan. Programmet inleds med en guidad visning av Operahuset och avslutas sedan med en åldersanpassad aktivitet såsom kostymprovning. Under 2024 genomförde Unga Operan 300 sådana halvdagar och andra guidade visningar och mötte därigenom cirka 8 000 elever och lärare.

Utöver aktiviteterna på plats i Operahuset erbjuder Unga Operan workshops i musikedramatik, opera, balett och mimskådespeleri som genomförs i skolornas klassrum, under ledning av Unga Operans pedagoger.

Invigningen av Operans nya dekorateljéer i Flemingsberg har möjliggjort att Unga Operan nu kan erbjuda guidade visningar även där. Under invigningen i augusti var det just skolklasser som var de första som fick besöka det nya huset.

Förutom att bredda utbudet till skolor har Unga Operan under 2024 satsat på att göra de pedagogiska aktiviteterna, som vanligtvis genomförs i Stockholmsområdet, tillgängliga även för skolor runt om i hela landet. Som en del i det arbetet har Unga Operans pedagoger under året besökt Bräcke, Moheda och Vislanda med bland annat workshops och visning av den inspelade versionen av produktionen *Var är smörgåsen?* finansierat av en donation från Wallenius. Därutöver har Unga Operans pedagoger besökt Tierp med workshops i opera, mimskådespeleri och balett.

En annan viktig del i arbetet med att nå nya publikgrupper är att stärka verksamhetens förankring i skolan. Unga Operan har under 2024 fortsatt samarbeta med Stockholms universitet och Centrum för barnkulturforskning, där alla studenter som läser första året på förskolläraprogrammet och grundlärarprogrammet med inriktning fritidshem, blivit erbjudna att gå en guidad visning på Operan och på så sätt få en introduktion till verksamheten.

Unga Operan har liksom tidigare år producerat lärarhandledningsmaterial, dels knutet till specifika föreställningar, dels till de olika avsnitten av webbproduktionen *Det magiska huset*. Syftet är att inspirera lärare att i klassrummet arbeta vidare med elevernas kollektiva upplevelse och koppla avsnittens innehåll till läroplanen.

Utöver verksamheten som främst riktar sig till skolor erbjuder Unga Operan *Barnlördagar* och lovverksamhet med både pedagogiska aktiviteter och konstnärliga upplevelser som barn, i alla åldrar, kan ta del av med sina familjer. Årets *Barnlördagar* och lovverksamhet har innehållit bland annat konserter, guidade visningar och instrumentprovning där sammanlagt 3 100 barn och vuxna deltagit.

DET MAGISKA HUSET

Under 2024 har Unga Operan fortsatt att producera avsnitt till webbserien *Det magiska huset*, som funnits tillgängliga på Operan Play. Det magiska huset tillgängliggör delar av Operans verksamhet som i vanliga fall är okända för publiken och blir ett sätt att öppna dörrarna till allt som händer bakom scenen. Visionen är att skapa ett inspirerande material som håller hög konstnärlig nivå och som på samma gång är både pedagogiskt och bildande, med ett tydligt barnperspektiv. En digital närvaro möjliggör ytterligare tillgänglighet och spridning av konstformerna till en bredare publik och verkar på så sätt för att erbjuda ett inbjudande och inkluderande material som visar på bredden i Operans verksamhet och riktar sig till barn i hela landet.

Den huvudsakliga målgruppen är lågstadielever och deras lärare, men serien är skapad för att även fungera för andra årskurser. I dagsläget har de 16 avsnitten av serien sammanlagt 46 907 visningar, varav drygt 3 650 under 2024. Varje enskild visning betyder ofta att en hel skolklass har tittat och det faktiska antalet tittare är därför betydligt högre.

SAMARBETEN

Under 2024 har Operan fördjupat arbetet med att skapa långsiktiga relationer i området kring Operans nya dekor-

ateljéer i Flemingsberg. Tack vare ett trepartssamarbete mellan Unga Operan, fastighetsägaren Fabège och Hud-dinge kommun mötte över 1 000 barn i fyra närliggande grundskolor Operans pedagoger i 59 workshops, 9 Förmiddag på Operan och 21 föreställningar och konserter. Skolorna har och kommer under projektåren 2022–2026 att återkommande erbjudas föreställningar, konserter, workshops och guidade turer på Operan eller i dekorateljéerna, i syfte att dessa ska upplevas som en integrerad del av närområdet, som till delar är klassat som särskilt utsatt område. Unga Operan har även mött barn i området med sagostund på Flemingsberg bibliotek under höstlovet samt med aktiviteter på Flemingsberg Block Party.

Operans arbete med att nå nya publikgrupper och hitta möjligheter till ytterligare geografisk spridning bygger till stor del på samarbeten med andra organisationer. Under 2024 initierades bland annat ett samarbete med Botkyrka fritidsgårdar. Genom samarbetet har Unga Operan inte bara medverkat i fritidsgårdarnas ordinarie verksamhet, utan även genomfört 11 workshops på plats i Tullinge och Norsborg, som totalt engagerat 165 barn och unga på deras fritid. Deltagande barn har även bjudits in till en guidad visning av Operahuset. Samarbetet är tänkt att växa under kommande år och är en viktig del i Operans arbete att nå nya publikgrupper och hitta möjligheter till ytterligare geografisk spridning.

TABELL 3

OPERANS BARN-, FAMILJE- OCH UNGDOMSVERKSAMHET I SAMMANDRAG (EXKL. DIGITALA AKTIVITETER/PRODUKTIONER)	2024	2023	2022
<i>Antal produktioner</i>	5	5	6
<i>Antal föreställningar</i>	127	86	167
<i>Antal besökare på föreställningar (avrundat)</i>	31 400	30 400	34 600
<i>Antal övriga aktiviteter i Operahuset</i>	629	467	375
TOTALT ANTAL BESÖKARE TILL FÖRESTÄLLNINGAR OCH AKTIVITETER (AVRUNDAT)	63 000	47 000	49 000

Av tabell 12 framgår Operans verksamhet inklusive barn- och ungdomsverksamheten, som även lyfts ut och redovisas separat i tabell 13.

4.4 DIGITALISERING

DIGITALISERINGEN AV OPERANS föreställningar och konserter, samt bland annat skapandet av olika sorters bakom-scenen-material, är ett led i att nå nya publikgrupper och också ett sätt att göra Operan och dess konstformer mer tillgängliga – särskilt för personer som inte kan ta sig till Operahuset. Att nå ut digitalt är också ett viktigt medel för att vara en angelägenhet för en publik i hela landet.

Operan har under 2024 kunnat erbjuda scenkonst i hela

landet bland annat genom sändningar av föreställningar i Folkets Hus och Parkers digitala biografnätverk, i Sveriges television (SVT) och Sveriges Radio (SR), via den europeiska operaplattformen OperaVision samt via den egna kanalen Operan Play. Totalt har Operan nått cirka 203 000 digitala tittare/lyssnare med sina föreställningar, konserter och bakom-scenen-material (2023: 458 000 2022: 386 000).

OPERAN PLAY

FRÅN ATT HA lockat ett stort antal tittare under pandemi-åren har Operan Plays tittarsiffror sjunkit de senaste åren. Det finns ett fortsatt stort intresse för Operans program för barn, *Det magiska huset*. Se vidare tabell 4 och tabell 14.

TABELL 4

OPERAN PLAY 2024 (2023; 2022)	ANTAL PRODUKTIONER	ANTAL VISNINGAR ²
<i>Balett-/dansföreställningar</i>	12 (9; 7)	2 208 (9 330; 7 291)
<i>Operaföreställningar</i>	7 (11; 14)	4 020 (4 905; 11 315)
<i>Konserter</i>	2 (2; 5)	129 (601; 3 153)
<i>Bakom-scenen-material</i> (dokumentär, intervjuer, porträtt)	17 (24; 30)	3 485 (10 200; 15 133)
<i>Program för barn (inkl föreställningar)</i>	17 (17; 16)	3 777 (9 214; 18 204)
<i>Ljudfiler för att lyssna</i>	1 (0; 7)	90 (0; 3 035)
TOTALT	56 (63; 79)	13 709 (34 250; 58 131)

2. Antal sessioner startade via play-knapp. Det är ofta fler än en person som tittar – ibland hela skolklasser.

RADIO- OCH TV-SÄNDNINGAR

OPERAN SAMARBETAR KONTINUERLIGT med Sveriges Radio (SR) för att göra nyproducerade operaföreställningar tillgängliga för fler. Under 2024 direktsändes två föreställningar av Operans premiärer i SR P2; *Barberaren i Sevilla* och *Wozzeck*. Dessutom sändes en inspelning från urpremiären av *Melancholia*, som gjordes 2023, i januari 2024.

Under 2024 sände Sveriges Television (SVT), såväl linjärt som via SVT Play, tre av Operans produktioner, två av dem filmades 2023: operorna *Melancholia* och *En midsommarnattsdröm* samt baletten *Askungen* (inspelad 2022), som kunde ses via SVT Play.

SVT producerade under 2024 en dokumentär om Kungliga Operans nya balett *Gustavia* som ska sändas linjärt och visas på SVT Play under 2025.

TABELL 5

ANTAL GENOMFÖRDA LINJÄRA UTSÄNDNINGAR AV OPERANS FÖRESTÄLLNINGAR VIA TV OCH RADIO	2024	2023	2022
<i>TV</i>	3 ³	6 ⁴	4 ⁵
<i>Radio</i>	3	2	4

3. *Melancholia* sändes vid två tillfällen och *En midsommarnattsdröm* vid ett tillfälle under 2024

4. *Askungen*, *La boîte à bijoux* respektive *Jubileumsgalan* sändes vid två tillfällen vardera under 2023

5. *Anders Walls Stiftelses jubileumsgala* och *Nötknäpparen* sändes två gånger vardera under 2022

TABELL 6

OPERANS FÖRESTÄLLNINGAR SOM SÄNTS I SVT 2024 INKL SVT PLAY – ANTAL TITTARE	
<i>Melancholia (linjär sändning och SVT Play)</i>	35 339
<i>En midsommarnattsdröm (linjär sändning och SVT Play)</i>	24 780
<i>Askungen (endast SVT Play)</i>	6 290
TOTALT	66 409 (176 377; 218 296)
OPERANS FÖRESTÄLLNINGAR SOM SÄNTS I SVERIGES RADIO P2 2024 INKL SR PLAY – ANTAL LYSSNARE	
<i>Melancholia</i>	30 510
<i>Barberaren i Sevilla</i>	26 275
<i>Wozzeck</i>	26 000
TOTALT	82 785 (61 105; 67 600)

ÖVRIGA DIGITALA SÄNDNINGAR

ÅRET INLEDDES MED fjolårets storsatsning *Melancholia* som visades på bio genom Folkets Hus och Parker. 16 biografer runt om i landet, både live och i efterhand, från norrbottniska Gunnarsbyn i norr till Malmö i söder, sände föreställningen som därmed blev tillgänglig för publik långt utanför Storstockholmsområdet. Dessutom sändes under året Operans uppsättning av Rossinis opera *Barberaren i Sevilla* via Folkets Hus och Parkers digitala biografnätverk.

Dansverket *Totality in parts* (ena halvan av dubbel-föreställningen *Timulak/Portner*) och operan *Barberaren i Sevilla* sändes på den europeiska operaplattformen OperaVision som är en del av EU:s program Kreativa Europa och nådde där ett stort antal tittare.

Det tidigare samarbetet med Kulturarenan, en samlingsplats för kultur online, för de som har svårt att själva uppsöka sina kulturupplevelser, framförallt inom vård och omsorg, fortsatte inte under 2024.

TABELL 7

ANTAL ÖVRIGA DIGITALA SÄNDNINGAR	2024	2023	2022
<i>Antalet produktioner som sänts över det digitala biografnätet – Folkets Hus och Parker</i>	2	3	1
<i>Antalet produktioner som sänts via OperaVision</i>	2	2	3
<i>Digitala sändningar till äldreboenden/vård och omsorg</i>	0	1	5
<i>Övrigt</i>	2	0	1
TOTALT	6	6	10

TABELL 8

ANTAL TITTARE ÖVRIGA DIGITALA SÄNDNINGAR	2024	2023	2022
<i>Folkets Hus och Parker</i>	902	3 157	100
<i>OperaVision</i>	38 666	54 135	31 170
<i>Övrigt</i>	153	-	10 684
TOTALT	39 721	57 292	41 954

4.5. ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

REGERINGEN ANGER I sitt uppdrag att Operan ska sträva efter att på olika sätt öka tillgängligheten samt verka för att göra teatern tillgänglig för publik med funktionsnedsättning.

Operan verkar kontinuerligt för att förbättra tillgängligheten för publiken i Operahuset. Under året gjordes bland annat en salongsöversyn för att förstärka publik-säkerheten i salongen, vilket resulterade bland annat i montering av nya balkongräckan i de publika utrymna.

Emellertid har Operahuset stora begränsningar eftersom det byggdes under en tid med helt andra förutsättningar och har dessutom ett mycket eftersatt och kostnadskrävande underhåll som får konsekvenser för publik och personal – och i förlängningen svensk opera- och balettkonst.

Avsaknaden av ett under flera år efterfrågat beslut kring en ombyggnad och renovering av Operahuset medför stora utmaningar för ett operahus som riktar sig till en publik som har olika förutsättningar, inte minst för personer med funktionsnedsättning.

5. VÅRDA DET NATIONELLA KULTURARVET SAMT STÖDJA NYSKAPANDE

REGERINGENS MÅL FÖR statens bidrag 2024 har liksom tidigare år varit att Operan ska vårda och främja det nationella kulturarvet inom opera och balett samt att stödja nyskapande svensk opera- och balettkonst genom att beställa och framföra nya verk av tonsättare, författare och koreografer.

5.1. KULTURARVET

GENOM ATT SPELA klassiker likaväl som moderna och nyskapande verk tar Operan tillvara det befintliga kulturarvet samtidigt som det nya arvet skapas.

Kungliga Baletten har som enda danskompani i Sverige i uppdrag att verka för att hålla den klassiska baletten levande. Under 2024 presenterades, som tidigare nämnts, en ny klassisk helaftonsbalett; *Gustavia*, historien om Sveriges okände 1700-talsprins Gustav Badin Couschi med klassisk koreografi av Pär Isberg, regi och libretto Amir Chamdin. Därutöver har Kungliga Baletten under året bland annat dansat de klassiska verken *Askungen* med koreografi av Tamara Rojo och musik av Sergej Prokofjev samt *Svansjön* med koreografi av Rudolf Nurejev och musik av Pjotr Tjajkovskij.

Operan har under året presenterat operaklassiker som exempelvis *Barberaren i Sevilla*, *Tosca* och *La traviata*. Mindre välkända verk såsom *Jenöfa* och *Wozzeck* som samtidigt tillhör den internationella standardrepertoaren, då de är skrivna av berömda tonsättare som Leoš Janáček och Alban Berg, har också presenterats under året.

Dessutom har klassisk musik presenterats genom ett antal konserter med Kungliga Hovkapellet.

Även det hantverk och arbete som bedrivs inom Operans dekor- och kostymateljéer samt på andra platser på och bakom scenen, är en del av det levande kulturarvet. Genom att bevara och förnya dekor, ljussättning och andra sceniska uttryck inom opera- och balettkonsten, samt genom att till föreställningar skapa nya versioner av de klassiska kostymerna som bärs på scenen, bidrar Operan till att hålla hantverket levande.

5.2. STÖDJA NYSKAPANDE

ATT NYA VERK skapas och framförs är en självklar förutsättning för konstarnas utveckling och bestående, vilket nämnts under avsnitt 2.2 *Utveckling och förnyelse*.

Ett initiativ för att stödja nyskapande är det återkommande projektet *Young Choreographers* vars syfte är att stimulera Operans dansares egen kreativitet och förhoppningsvis leda till framtida nya koreografer. Medverkan är helt

frivillig och kan ses som ett led i utvecklingen för dansarna med ökad förståelse för alla olika delar i hur en produktion görs. Operan avsätter en stödresurs för att hjälpa till med samordning och administration men målet är att dansarna driver det hela själva och fattar beslut om rollsättning, planering, teknisk samordning, ljussättning, rättigheter, kostymer, programordning, texter, fotografering etcetera. Resultatet visades upp för publik vid tre tillfällen i januari 2024 och sedan under Kulturnatten den 20 april. Samtliga verk spelades in för Operan Play och visades hösten 2024.

Dansverket *Bathtub Ballet* i koreografi av Emma Portner, till musik av Max Richter, Guillaume Ferran, Liz Harris, Travis Lake väckte ett stort intresse för sitt nyskapande grepp. SvD: *”Stjärnskottet Emma Portner tänker utanför boxen.”*

Under året har Unga Operan presenterat det nyskapade dansverket *Forever* av koreografen Mari Carrascos och kompositören Mikael Karlsson.

OPERANS PÅGÅENDE ARBETEN MED NYBESTÄLLNINGAR

Förutom de ovan nämnda beställda verken som presenterats under 2024, arbetar Operan med följande beställningsverk.

UNGA OPERAN

Julius Caesar – premiär i april 2025, komposition och arrangemang Jonas Dominique, text Sophie Helsing, scenografi och kostym Magdalena Åberg, ljus Anna Wemmert.

Vem där? Pocketbalett – urpremiär hösten 2025, komposition Jonas Valfridsson, koreograf Jenny Nilson, scenografi och kostym Sven Haraldsson, ljus Sofie Gynning.

Askungen – premiär våren 2026, libretto Magnus Lindman, koreograf Örjan Andersson.

OPERA

Eatnama väibmu – Jordens hjärta – en familjeopera med samiskt tema av Britta Byström, musik och text av Rawdna Carita Eira med urpremiär i november 2025.

En sambeställning med Unga Operan.

Short stories V – urpremiär maj-juni 2025. Tre nya novelloperor har beställts av Ylva Fred, musik och Alex Harridi, text, Stefan Klaverdal, musik och Jonas Bernander, text samt David Saulesco, musik och Tora von Platen, text.

BALETT

En kopp kaffe – urpremiär 7 februari 2025. Kortbalett skapad för Kungliga Baletten i koreografi Mats Ek med musik av Anders Hillborg, scenografi/kostym: Marie-Louise Ekman.

5.3. ARKIV OCH SAMLINGAR

OPERAN SKA ENLIGT ägarens riktlinjer verka för att tillgängliggöra sina arkiv och samlingar för allmänheten. Mot den bakgrunden ser Operan till att tillvarata och varaktigt bevara teaterns verksamhet och minne för framtiden. Operans avdelning för arkiv och samlingar ordnar och förtecknar handlingar från Operans konstnärliga och administrativa verksamhet. I samlingarna som går tillbaka till grundandet 1773 återfinns även teaterns konst, scenografimodeller, fotografier och historiska kostymer.

Under året har utställningen *Teaterkungen. Prakten, makten och teaterkostymerna på Gustav III:s tid* visats på Livrustkammaren. I utställningen, som är ett samarbete med Statens historiska museer och Livrustkammaren, ingår ett femtiotal unika teaterkostymer ur Operans och Livrustkamma-rens samlingar, men även ett rikt arkivmaterial, målningar

och teaterrekvisita som belyser den gustavianska tidens opera- och teaterverksamhet. Utställningen hade vernissage i oktober 2023, har visats under hela 2024 och planeras vara kvar till och med Trettonhelgen 2026.

Utöver utställningen på Livrustkammaren har Operan under året kontinuerligt visat sina arkivskatter i Operahusets publika delar genom utställning och konsthängningar.

Ett fortlöpande arbete med digitalisering av Operans arkiv och samlingar pågår.

I repertoardatabasen, tillgänglig för allmänheten via hemsidan, finns möjlighet att söka information om Operans föreställningsverksamhet genom tiderna.

Under året har stort fokus legat på flytt av Operans arkiv och samlingar från Gäddviken till nya ändamålsenliga lokaler i Tumba. I samband med detta har viktiga insatser för vård och bevarande av allt material prioriterats. En sådan insats har även omfattat inventering och dokumentation av Kungliga Operans unika samling av historisk dekor.

6. SAMVERKAN

ENLIGT REGERINGENS RIKTLINJER ska Operan samverka med andra aktörer för att kulturen ska komma fler till del i hela landet samt för att utveckla verksamheten. Samtliga gästspel som beskrivits under punkten 4.2 *Gästspel och turnéer* ovan har skett i samverkan med lokala aktörer.

I maj och juni framfördes *Kärlek & kaos – operakonfetti i två akter* i samverkan med Drottningholms Slottsteater.

Operan strävar även efter att ha internationella samarbeten och under 2024 samproducerades föreställningen *Wozzeck* tillsammans med Opéra de Lyon i Frankrike.

Samarbetet med Nationalmuseum om en konsertserie, där musiker från Kungliga Hovkapellet framförde tidstypisk musik under rubriken *Konsten att lyssna*, fortsatte under 2024. Repertoaren under de tre konserterna hade anpassats till museets salar, där konst från olika tidsepoker visas.

Operan har även fortsatt samarbetet med Kulturhuset Stadsteatern där musiker från Kungliga Hovkapellet spelade lunchkonserter i deras lokaler (ej att förväxla med Kungliga Operans egna lunchkonserter i Guldföajén).

2026 firar Kungliga Hovkapellet 500 år och Operan har under 2024 inlett ett samarbete med Kungliga Musikaliska Akademien om gemensamma aktiviteter såsom föreläsningar, seminarer och konserter med anledning av det kommande jubileet.

Som ovan nämnts skapade Operan tillsammans med Livrustkammaren den framgångsrika och välbesökta utställningen *Teaterkungen*. Utställningen öppnade för besökare i oktober 2023 och har sedan dess setts av 134 325 besökare. Under 2024 gick cirka 6 700 personer på guidad visning av utställningen, enligt uppgifter från Livrustkammaren.

Kungliga Operans mångåriga samarbete med Folkets Hus och Parker har under 2024 fortsatt med två sändningar till biografier i hela Sverige via det digitala biografnätverket.

Även samarbetet med Opera Europa (den europeiska sammanslutningen för etablerade operascener och festivaler) och den digitala plattformen OperaVision har lett till att publik i hela Sverige, men också utanför Sverige, kostnadsfritt kunnat ta del av Operans föreställningar av *Totality in parts* och *Barberaren i Sevilla*.

Bland övriga samarbetspartners kan nämnas Kungliga Hovstaterna och Solna stad, medarrangörer av nationaldagsfirandet i Haga, samt Stockholms stad och Stockholms kulturfestival i samband med Kulturhuset Stadsteatern, som avslutades med Operans utomhuskonsert med fri entré på Gustav Adolfs torg.

Samverkan med andra teatrar kring teknisk hantverksskicklighet har skett genom besök på Dramaten för att dela erfarenheter, och tekniker från Dramaten och Kulturhuset Stadsteatern har besökt Operan. Ett samarbete om utbyte av genrepbiljetter har inletts med Kulturhuset Stadsteatern, så att respektive teaters tekniska personal kan besöka varandras genrep. Avsikten är att stärka branschsamverkan, samt bidra till breddad kulturkompetens.

Medarbetare från Operan har besökt det snart färdigställda Dansens hus för att dra lärdom av deras ombyggnadsresa.

6.1. SAMVERKAN MED DRAMATEN

ENLIGT REGERINGENS RIKTLINJER ska Operan särskilt samverka med Dramaten i syfte att bland annat stärka scenkonsten och för att främja effektivitet och kvalitet i verksamheterna.

Under 2024 fortsatte Operan och Dramaten samarbeten för att i olika projekt främja effektivitet och kvalitet genom samverkan i olika administrativa projekt, som till exempel upphandlingar.

Etableringen av de nya dekorateljéerna i Flemingsberg, som färdigställdes under 2024, är ett stort gemensamt

projekt för de båda teatrarna, som numera delar lokaler. Målet är att fördjupa samarbetet mellan Operan och Dramaten ytterligare med ett bättre resursutnyttjande och en ökad effektivitet.

Operan och Dramaten samarbetar också tillsammans med Riksteatern genom att ha ett stort gemensamt lager för dekor och rekvisita i Jordbro dit inflyttningen blev klar under 2024. Främsta avsikten med samlokaliseringen är att effektivisera logistik och resursutnyttjande av både personal och dekor/rekvisita.

Ett konstnärligt samarbete med Dramaten utmynnande i en introduktion till *Wozzeck* "Dramatik som musik", där Dramatenskådespelarna Rebecka Hemse och Erik Ehn medverkade, tillsammans med översättare Magnus Lindman, dramaturgen Katarina Aronsson och klarinetisten Staffan Mårtensson.

6.2. SAMVERKAN MED UTBILDNINGAR

ENLIGT REGERINGENS UPPDRAG ska Operan samverka med konstnärliga utbildningar och relevanta tekniska hantverksutbildningar. Operan önskar betona vikten av samverkan och en nära dialog med dessa utbildningar, dels för Operans egen utveckling och dels för att skapa anställningsbarhet på en hög nivå för eleverna samt om möjligt erbjuda praktikplatser.

Operan har sedan många år ett nära samarbete med Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och Operan tar under en normal säsong emot 15–20 masterstudenter för praktik i Hovkapellet. Varje praktikant får möjlighet att medverka vid cirka tio repetitioner eller föreställningar. Säsongen 2025/2026 planeras den nya operaorkesterutbildningen ta emot sina första studenter. Det är en ettårig

masterutbildning vid Kungliga Musikhögskolan, där stor del av utbildningen skall förläggas till Operan. Utbildningen planeras kunna erbjuda plats för åtta studenter. I utbildningen ska det bland annat ingå att medverka i tre opera-/balettproduktioner på stora scenen, en teoretisk kurs kring dramaturgi i opera- och balettföreställningar samt medverka i en musikdramatisk kammarproduktion för barn/unga.

Operan har också ett löpande samarbete med Institutionen för Opera vid Stockholms Konstnärliga Högskola och under 2024 medverkade två studenter som praktikanter i en av Operans produktioner.

Operan har i sitt uppdrag att samverka med konstnärliga utbildningar även att i rimlig omfattning erbjuda arbetsplatsförlagt lärande till elever vid yrkesdansarutbildningen. Under våren genomförde fyra danselever sin gymnasiala lärlingsutbildning (GLU) i Kungliga Baletten och en av dessa elever erbjöds sedan anställning för kommande säsong.

19 elever på högstadiet vid Kungliga Svenska Balettskolans förberedande dansarutbildning på grundskolenivå medverkade i Operans uppsättning av *Nötknäpparen*. De elever som gick i årskurs åtta vid Kungliga Svenska Balettskolans genomförde sin prao på Operan.

Elever från Kungliga Svenska Balettskolan, Svenska Balettskolan i Göteborg och andra dansskolor har även bjudits in till balettens genrep och besöken har kompletterats med kortare introduktioner.

Operan har även fortsatt det mångåriga samarbetet med Adolf Fredriks musikklasser och under 2024 har elever mellan 10–15 år medverkat i tre olika operaproduktioner; *Parsifal*, *Tosca* och *Wozzeck*. Samarbetet innebär bland annat att instuderingen av verken inledningsvis sker på skolan för att sedan tas över av Operan och dess konstnärliga team.

7. INTÄKTER, KOSTNADER, HYRA

ENLIGT ÄGARANVISNINGEN SKA RESULTATREDOVISNINGEN visa hur verksamhetens prestationer utvecklats avseende även volym, intäkter och kostnader.

TABELL 9

AKTIVITET 2024 (2023; 2022)	VOLYM	INTÄKTER MKR	KOSTNADER MKR ⁶
OPERA, BALETT, KONSERTER MED MERA			
<i>Föreställningar och övriga aktiviteter</i>	556 (699; 561)	89,2 (90,9; 76,8)	412,5 (428,6; 399,7)
<i>Gästspel och turnéer</i>	28 (14; 7)	4,4 (0,5; 0,5)	5,6 (1,2; 1,2)
SUMMA (2023; 2022)	584 (713; 568)	93,6 (91,4; 77,3)	418,1 (429,8; 400,9)
DIGITALA PLATTFORMAR			
<i>Operan Play, OperaVision, SVT, SR, digitala sändningar till äldreboenden, FHP med mera</i>	68 (77; 97)	0,8 (2,5; 0,4)	1,8 (2,9; 3,1)
SUMMA (2023; 2022)	68 (77; 97)	0,8 (2,5; 0,4)	1,8 (2,9; 3,1)
BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHET (UNGA OPERAN)			
<i>Föreställningar och övriga aktiviteter</i>	694 (505; 386)	1,8 (1,9; 1,3)	12,7 (11,2; 8,6)
<i>Gästspel och turnéer</i>	18 (6; 105)	0,2 (0,0; 0,0)	0,2 (0,0; 3,2)
SUMMA (2023; 2022)	712 (511; 491)	2,0 (1,9; 1,3)	12,9 (11,2; 11,8)

6. Angivna kostnader för Föreställningar och övriga aktiviteter innehåller de totala produktionskostnaderna inklusive exempelvis kör, orkester, teknik. Angivna kostnader för Digitala plattformar och Barn- och ungdomsverksamheten (Unga Operan) visar endast direkta kostnader.

ENLIGT ÄGARANVISNINGEN SKA Operan även rapportera följande avseende bidrag vid sidan av det statliga bidraget:

TABELL 10

INTÄKTER	KOMMENTARER	2024 (2023; 2022)
<i>Intäkter från sponsring</i>	<i>Inga nya sponsravtal tecknades 2024.</i>	<i>2,2 mkr (0,9; 1,4)</i>
<i>Intäkter från bidrag vid sidan av det årliga statliga bidraget, med fördelning mellan statliga bidrag, bidrag från mellanstatliga organ respektive icke-statliga bidrag</i>	<i>Inga statliga bidrag utöver det årliga har erhållits under 2024. Icke-statliga bidrag: Operan erhåller årligen donationer som nyttjas till specifika projekt.</i>	<i>0,0 mkr (0,0; 0,0) 6,7 mkr (6,4; 7,2)</i>

ENLIGT ÄGARANVISNINGEN SKA Operan även rapportera kostnader för hyra inklusive uppvärmning och elektricitet samt kostnadshyran:

TABELL 11

KOSTNADER	KOMMENTARER	2024 (2023; 2022)
<i>Kostnader för hyra inklusive uppvärmning och elektricitet (exklusive kostnadshyra för Operahuset som redovisas separat nedan)</i>	<i>Operan har under 2024 flyttat sina verkstäder, magasin och arkiv från Nacka till Flemingsberg, Jordbro och Tumba. I Flemingsberg är Dramaten andrahandshyresgäst till Operan i vissa delar och i Jordbro hyr Dramaten och Riksteatern från Operan som andrahandshyresgäster.</i>	<i>31,0 (31,4; 30,4)</i>
<i>Kostnadshyra för Operahuset</i>	<i>Operahuset har ett kostnadshyresavtal. För perioden 2022–2024 har hyreskostnaden reducerats då kostnaderna varit lägre än plan för hyresperioden 2019–2021 och balanserat överskott har förts över till innevarande hyresperiod. Eventuellt över/underskott balanseras till nästa hyresperiod (2025–2027).</i>	<i>23,5 (23,5; 23,5)</i>

8. VERKSAMHETEN I SIFFROR

TABELL 12

PLATS/UPPSÄTTNING/AKTIVITET 2024 (2023; 2022)	KOMMENTAR	ANTAL FÖRE- STÄLLNINGAR	ANTAL BESÖKARE	BELÄGGNING % ^{7.}
FÖRESTÄLLNINGAR STORA SCENEN				
OPERA				
<i>Barberaren i Sevilla</i>	<i>Premiär</i>	19	17 136	78 %
<i>Carmen</i>	<i>Nypremiär</i>	14	15 367	95 %
<i>Don Giovanni</i>	<i>Repris</i>	9	7 878	76 %
<i>Jenåfa</i>	<i>Nypremiär</i>	10	6 536	57 %
<i>La traviata</i>	<i>Nypremiär</i>	8	8 614	93 %
<i>Löftet</i>	<i>Nypremiär</i>	8	4 221	46 %
<i>Parsifal</i>	<i>Nypremiär</i>	6	6 686	97 %
<i>Rigoletto</i>	<i>Repris</i>	5	4 933	86 %
<i>Sweeney Todd</i>	<i>Nypremiär</i>	6	6 294	91 %
<i>Tosca</i>	<i>Repris</i>	9	9 531	92 %
<i>Wozzeck</i>	<i>Premiär</i>	9	5 801	56 %
SUMMA OPERA STORA SCENEN		103 (98; 103)	92 997 (92 076; 75 209)	
GENOMSNIITT OPERA STORA SCENEN			903 (940; 730)	78 % (81; 63)
BALETT				
<i>Askungen</i>	<i>Nypremiär</i>	11	12 080	95 %
<i>Gustavia</i>	<i>Urpreniär</i>	10	10 985	95 %
<i>Midsommarnattsdröm</i>	<i>Nypremiär</i>	7	7 783	96 %
<i>Nötknäpparen</i>	<i>Repris</i>	10	11 253	98 %
<i>Svansjön</i>	<i>Nypremiär</i>	11	12 607	99 %
<i>Tumulak/Portner</i>	<i>Urpreniär</i>	10	5 631	49 %
SUMMA BALETT STORA SCENEN		59 (72; 64)	60 339 (65 621; 52 628)	
GENOMSNIITT BALETT STORA SCENEN			1 023 (911; 822)	89 % (79; 71)
ÖVRIGT STORA SCENEN				
<i>Nyårskonsert</i>	<i>Konsert</i>	2	2 294	99 %
<i>Riksmötets öppnande</i>	<i>Övrigt</i>	1	900	78 %
SUMMA ÖVRIGT STORA SCENEN		3 (9; 12)	3 194 (9 118; 11 692)	92 %
TOTALT ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR OCH BESÖKARE STORA SCENEN		165 (179; 179)	156 530 (166 815; 139 529)	
GENOMSNIITT STORA SCENEN			949 (932; 779)	82 % (81; 68)

7. Siffran består av beläggning i jämförelse med full salong (1 153 platser) och tar inte hänsyn till publikbegränsningar med anledning av corona-restriktioner, begränsad sikt eller liknande.

Fortsättning TABELL 12

PLATS/UPPSÄTTNING/ AKTIVITET 2024 (2023; 2022)	KOMMENTAR	ANTAL FÖRE- STÄLLNINGAR	ANTAL BESÖKARE	BELÄGGNING %
FÖRESTÄLLNINGAR ROTUNDAN, GULDFOAJÉN OCH ÖVRIGA SCENER I OPERAHUSET				
<i>Forever</i>	<i>Urpremiär</i>	44	2 275	
<i>Vilse</i>	<i>Urpremiär</i>	43	2 572	
<i>Lunchkonsert</i>		82	5 822	
<i>Kammarkonsert</i>		7	756	
<i>Blue Hour</i>		4	320	
<i>Hyllningskonsert Kerstin Meyer</i>		1	120	
SUMMA ÖVRIGA SCENER OPERAHUSET		181 (141; 148)	11 865 (11 044; 11 191)	
GÄSTSPEL OCH TURNÉER I SVERIGE UTANFÖR OPERAHUSET				
<i>Gränslandet - symfonisk fest</i>	<i>Trädgården, Skanstull</i>	1	380	
<i>Operan i Haga</i>	<i>Hagaparken</i>	1	25 000	
<i>Kulturfestivalen</i>	<i>Gustav Adolfs torg</i>	1	12 900	
<i>Lunchkonsert med Kungliga Operan</i>	<i>Kulturhuset Stadsteatern</i>	8	400	
<i>Nötknäpparen</i>	<i>Astrid Lindgrens Barnsjukhus</i>	1	650	
<i>Hovkapellet på Nationalmuseum</i>	<i>Nationalmuseum</i>	3	142	
<i>Svansjön turné</i>	<i>Göteborgsoperan</i>	3	3 813	
<i>Kärlek & Kaos</i>	<i>Drottningholms Slotsteater</i>	6	2 051	
<i>Midsommarnattsdröm turné</i>	<i>Norrlandsoperan</i>	2	761	
<i>Wagnerfest</i>	<i>Västerås Konserthus</i>	1	890	
<i>Skolkonsert Hjärtats speldosa</i>	<i>Kalmar</i>	11	880	
<i>Operan i Parken</i>	<i>Vitabergsparken</i>	2	6 000	
<i>Kungliga Hovkapellet i Bøh</i>	<i>Berwaldhallen</i>	1	618	
<i>Pocketopera Sova Vaken</i>	<i>Helsingborg, BIBU</i>	4	521	
<i>Röstens hemligheter</i>	<i>Týresö</i>	1	72	
SUMMA GÄSTSPEL OCH TURNÉER SVERIGE		46 (20; 112)	55 078 (45 223; 56 747)	
GÄSTSPEL OCH TURNÉER UTOMLANDS				
Summa gästspel och turnéer utomlands		0 (0; 0)	0 (0; 0)	
TOTALT ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR OCH BESÖKARE		392 (340; 439)	223 473 (223 082; 207 467)	
ÖVRIGA AKTIVITETER				
<i>Öppna repetitioner, visningar, introduktioner, opera- och balett-kvartar, premiärsamtal, work-shops, skolverksamhet med mera</i>		904 (884; 620)	76 213 (64 281; 43 244)	
TOTALT FÖRESTÄLLNINGAR, ANTAL BESÖKARE, ÖVRIGA AKTIVITETER		1 296 (1 224; 1 059)	299 686 (287 363; 250 711)	

TABELL 13

Denna tabell visar barn- och ungdomsverksamheten samt familjeföreställningar, här utbruten ur tabell 12. Siffrorna ingår således även i tabell 12.

PLATS/UPPSÄTTNING/ AKTIVITET 2024 (2023; 2022)	KOMMENTAR	ANTAL FÖRE- STÄLLNINGAR	ANTAL BESÖKARE	BELÄGGNING % ^{8.}
FAMILJE-, BARN- & UNGDOMSFÖRESTÄLLNINGAR STORA SCENEN				
<i>Askungen</i>	<i>Nypremiär</i>	11	12 080	95 %
<i>Nötknäpparen</i>	<i>Repris</i>	10	11 253	98 %
<i>Carmen</i>	<i>Nypremiär</i>	1	694	60 %
BARN- & UNGDOMSFÖRESTÄLLNINGAR I ROTUNDAN				
<i>Forever</i>	<i>Urpreniär</i>	44	2 275	
<i>Vilse</i>	<i>Urpreniär</i>	43	2 572	
BARN- & UNGDOMSTURNÉER OCH GÄSTSPEL I SVERIGE				
<i>Gränslandet - symfonisk fest</i>	<i>Trädgården, Skanstull</i>	1	380	
<i>Nötknäpparen</i>	<i>Astrid Lindgrens Barnsjukhus</i>	1	650	
<i>Skolkonsert Hjärtats speldosa</i>	<i>Kalmar</i>	11	880	
<i>Pocketopera Sova Vaken</i>	<i>Helsingborg, BIBU</i>	4	521	
<i>Röstens hemligheter</i>	<i>Tyresö</i>	1	72	
SUMMA FÖRESTÄLLNINGAR OCH BESÖKARE		127 (86; 167)	31 377 (30 381; 34 556)	
ÖVRIGA BARN- & UNGDOMSAKTIVITETER				
<i>Introduktioner för barn, skoloisningar, barnlördagar, lovaktiviteter med mera.</i>		629	31 905	
TOTALT ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR OCH AKTIVITETER INOM BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHETEN		756 (553; 542)	63 282 (47 476; 48 725)	

^{8.} Siffran består av beläggning i jämförelse med full salong (1 153 platser) och tar inte hänsyn till publikbegränsningar med anledning av corona-restriktioner, begränsad sikt eller liknande

TABELL 14

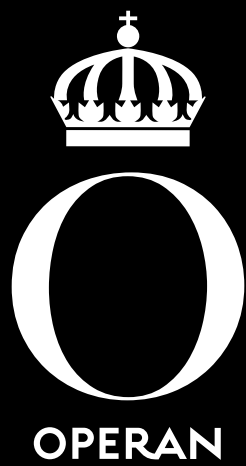
OPERAN PLAY UPPSÄTTNING/PRODUKTION/ AKTIVITET 2024 (2023; 2022)	ANTAL	ANTAL VISNINGAR
OPERA		
<i>Barberaren i Sevilla</i>		653
<i>Carmen</i>		780
<i>Elektra</i>		547
<i>Jenûfa</i>		102
<i>La traviata</i>		882
<i>Lohengrin</i>		275
<i>Melancholia</i>		781
OPERA TOTALT	7	4 020
BALETT/DANS		
<i>Bathtub Ballet</i>		86
<i>Svansjön</i>		1 201
<i>Totality in parts</i>		160
<i>Young Choreographers 2024, 9 verk</i>		761
BALETT TOTALT	12	2 208
KONSERTER		
<i>Konsserter</i>	2	129
ÖVRIGA PROGRAM		
<i>Övriga program</i>	35	7 352
TOTALT ANTAL PROGRAM OCH VISNINGAR OPERAN PLAY	56 (63; 79)	13 709 (34 250; 58 131)

Stockholm den 13 februari 2025

Fredrik Lindgren

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

OPERAN